

UZASADNIENIE

W dniu 7 kwietnia 2020 roku powodowie, I. M., M. M. (1), Z. M., wnieśli pozew o zapłatę przeciwko (...) Bank (...) S.A w W., domagając się zasądzenia o pozwanego na rzecz powodów solidarnych kwoty 16.727,17 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 24 czerwca 2011 roku powodowie zawarli z (...) Bank (...) S.A. w G. umowę o kredyt mieszkaniowy celem sfinansowania zakupu mieszkania. Wysokość kredytu wynosiła 302.000,00 zł, kredyt był indeksowany do franka szwajcarskiego i miał być spłacony w miesięcznych ratach w okresie do 5 czerwca 2041 roku. Zarzucono że umowa była tak sformułowana, że przewidywała posługiwanie się, przy ustalaniu wysokości raty do spłaty, kursem kupna i sprzedaży waluty przy czym nie określała sposobu określania kursu przez bank, odwołując się w tym zakresie do Tabeli kursów obowiązującej w Banku. Zarzucono, że postanowienia umowne, w szczególności określone w par 1 ust 2 część nr 2 regulaminu, dotyczące sposobu ustalania kursów waluty obcej, stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385(1) k.c. oraz, że w związku z tym uzasadnione jest wykonanie umowy z pominięciem niedozwolonych postanowień umownych tj. przy wyeliminowaniu indeksacji do kwoty kredytu do franka szwajcarskiego przy uruchomieniu kredytu i realizowanie umowy jako kredytu złotowego z oprocentowaniem przewidzianym w umowie. Wskazano, że po dokonaniu przeliczenia w ten sposób powodom należy się zwrot różnicy między sumą wszystkich wpłat dokonanych przez powodów a sumą wpłat z pominięciem indeksacji, która wynosi kwotę wskazaną w pozwie. Na tą okoliczność powodowie powołali się na analizę wykonaną przez biegłego sądowego M. B. (1).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podniesiono zarzut przedawnienia powołując się na art. 731 k.c. bowiem spłacone należności, których powodowie domagają się zwrotu, wynikały ze stosunku rachunku bankowego i ulegały 2 letniemu terminowi przedawnienia. Ewentualnie wskazano, że roszczenie powodów obejmuje świadczenia okresowe, które podlegają zgodnie z art. 118 k.c. 3 letniemu terminowi przedawnienia.

Pozwany zakwestionował aby umowa zawierała klauzule abuzywne.

Podniesiono, że pozwani mogli uniknąć stosowania spreadu walutowego wnosząc o wypłatę kredytu w CHF oraz spłacając kredyt w CHF. Podniesiono, że zgodnie z umową powodowie dokonywali spłaty kredytu w walucie obcej.

Wskazano, że kursy stosowane przez pozwanego nie odbiegały znacznie w okresie trwania umowy, od kursów publikowanych przez NBP.

Podniesiono, że umowa była korzystna dla powodów między innymi z tego powodu że przewidywała znacznie niższe oprocentowanie wg stawki LIBOR.

W piśmie procesowym z dnia 22 grudnia 2020 roku powodowie doprecyzowali stan faktyczny wskazując, że spłata kredytu następowała poprzez pobieranie środków z rachunku walutowego bądź złotowego powodów w związku z czym część rat była spłacana w złotychkach a część w walucie.

Podniesiono nadto, że w momencie podpisywania umowy powodowie nie byli poinformowani o faktycznej wysokości kwoty stanowiącej podstawę spłaty kredytu w CHF, bowiem w dacie uruchomienia kredytu kurs kupna po jakim przeliczono wysokość udzielonego kredytu w kwocie 302000 zł był inny (mniej korzystny dla powodów) niż kurs kupna obowiązujący w dacie podpisywania umowy.

Podtrzymano stanowisko, że wykonanie umowy winno odbywać się z pominięciem niedozwolonych postanowień umownych tj. przy wyeliminowaniu indeksacji do kwoty kredytu do franka szwajcarskiego przy uruchomieniu kredytu i winna ona być realizowana jako kredyt złotówkowy z oprocentowaniem przewidzianym w umowie.

Na rozprawie w dniu 30.03.2021r pełnomocnik pozwanego proponował zawarcie ugody na warunkach takich, że dokonane zostanie przeliczenie kredytu na złotówkowy z oprocentowaniem WIBOR plus marża. Do zawarcie ugody ostatecznie nie doszło.

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2022 roku pełnomocnik pozwanego zakwestionował status konsumenta co do powódki M. M. (1) podnosząc, że w mieszkaniu zakupionym za pieniądze z kredytu powódka prowadziła działalność gospodarczą.

Pełnomocnik powodów zaprzeczył aby powódka nie posiadała statusu konsumenta podnosząc, że brak jest dowodów na okoliczność aby powódka zawierała umowę kredytu w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 16 maja 2011 roku powodowie złożyli w (...) Bank (...) S.A. (poprzednik prawny pozwanego – bezsporne) wniosek kredytowy na kwotę 310 000 zł. We wniosku wskazano, że walutą kredytu ma być CHF, walutą do spłaty ma być CHF a walutą uruchomienia kredytu PLN (dowód : dokumenty k. 115-118)

W dniu 24 czerwca 2011 roku powodowie zawarli łącznie, jako K., z (...) Bank (...) S.A. umowę kredytu mieszkaniowego hipotecznego.

Zgodnie z treścią umowy kwotę kredytu określono na 302.000,00 zł z zastrzeżeniem , że ostateczna wysokość zobowiązania do spłaty wyrażona CHF, określona będzie po wypłacie całej kwoty kredytu i po przeliczeniu na ta walutę po kursie jej kupna zgodnie z Tabelą kursów obowiązujących w Banku w momencie uruchomienia środków.

Kredyt był przeznaczony na zakup własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. (...).

Kredytu udzielono na okres do 5 czerwca 2041 roku, oprocentowanie kredytu wynosiło 3,67 %,

marżę Banku określono na 3,5% ze wskazaniem, że nie może ona wzrosnąć w okresie kredytowania o więcej niż 1,2 p.p.

Kredyt miał być wypłacony jednorazowo.

Uruchomienie kredytu miało nastąpić najpóźniej w terminie 5 dni od spełnienia przez kredytobiorców wszelkich warunków określonych w umowie.

Spłata kredytu miała nastąpić w miesięcznych równych ratach, płatnych w walucie CHF poprzez pobranie z konta walutowego kredytobiorcy.

W części 2 regulaminu B, części ogólnej umowy (COU) , w par 1 wskazano, że kredyt udzielany jest w złotych a w przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej kwota do spłaty wyrażona jest w walucie obcej i ostateczna wysokość tego zobowiązania określona zostanie po wypłacie całej kwoty kredytu oraz po przeliczeniu na walutę po kursie kupna danej waluty zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w momencie uruchomienia kredytu. Wskazano, że na wysokość kwoty zobowiązania Kredytobiorcy oraz wysokość raty kapitałowo – odsetkowej , mają wpływ zmiany kursów walut oraz zmiany spreadu walutowego w trakcie okresu kredytowania. Wskazano, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty oraz zmianą wysokość spreadu walutowego ponosi Kredytobiorca.

W par 2 Części 2B Regulaminu wskazano, że oprocentowanie kredytu ustalane jest według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej, która w odniesieniu do kredytów indeksowanych do CHF

stanowi LIBOR 3M oraz marży Banku. Wskazano, że ryzyko zmiany związane ze zmienną stopą procentową ponosi kredytobiorca. Co do wysokości marży Banku odwoływano się do CSU (Części Szczegółowej Umowy).

Zgodnie z par 16 Regulaminu (COU) w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej uruchomienie środków następuje w złotych lub w walucie w jakiej kredyt jest indeksowany.

W przypadku wypłaty w złotych kwota wypłaty przeliczana jest po wypłacie na walutę do jakiej kredyt jest indeksowany według kursu kupna tej waluty zgodnie z Tabelą kursów obowiązująca w Banku w momencie wypłaty środków.

Zgodnie z par 19 Regulaminu (COU) w przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej harmonogram spłat kredytu wyrażony jest w walucie do której kredyt jest indeksowany zaś spłata następuje w złotych lub w zadeklarowanej przez kredytobiorcę walucie kredytu. W przypadku spłaty w walucie kwota raty miała być pobierana z rachunku walutowego kredytobiorcy. W przypadku spłaty w złotych do przeliczeń stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w momencie spłaty.

Powodowie nie mieli wpływu na treść istotnych postanowień umownych, nie podlegały one negocjacom.

(dowód: dokumenty : umowa i Regulamin o Część Ogólna umowy k. 10-20 zeznania świadków : M. B. (2) - na piśmie – k. 250 M. M. (2) k. 386-387, P. C. k. 300-301, zeznania powódki k. 345-347)

Przed zawarciem umowy powodowie otrzymali i podpisali informację, datowaną na 06.05.2011r o ryzykach zmian kursów walutowych, zmian spreadu walutowego, zmian stóp procentowych. Do przedstawienia szacunkowej zmiany wysokości raty posłużono się danymi z ostatnich 12 miesięcy. Przedstawiono również historię zmian kursu franka z okresu od 2008 do 2011 roku z którego wynikało, że od stycznia 2009 roku ma on tendencję zniżkową lub utrzymuje się na tym samym poziomie nie więcej niż 3,20 zł. Przedstawiono również historię stopy referencyjnej LIBOR 3M z której wynikało że ma tendencję spadkową i od stycznia 2009 roku wynosi poniżej 0,50 %.

(dowód : dokumenty k. 139-143, zeznania świadków : M. B. (2) - na piśmie – k. 250 M. M. (2) k. 386-387, P. C. k. 300-301, zeznania powódki k. 345-347)

Na datę 05.03.2019r całkowite zadłużenie powodów wynosiło 75658,66 CHF.

(dowód : dokument k. 21)

W dniu 21 marca 2020 roku powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 16.726,17 zł tytułem różnicy pomiędzy wartością rat kapitałowo odsetkowych wpłaconych w złotych a wartością rat kapitałowo odsetkowych z pominięciem indeksacji, wskazując że jest to nadwyżka powodów w spłacie kredytu, oraz że dotyczy to spłat kredytu do dnia 15.02.2019r. Wyliczenia swoje pozwani oparli o prywatną analizę.

(dowód : dokumenty k. 28 wezwanie, k. 24-27 – analiza)

Powódka M. M. (1) w okresie od 2 lipca 2012 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku prowadziła działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami. Jako siedzibę działalności wskazała w CEIDGW adres: ul. (...) w W..

(dowód : dokument k. 390)

Powyższy stan faktyczny w przeważającym zakresie nie był przedmiotem sporu i został ustalony w oparciu o powołane wyżej dokumenty, których forma i treść nie budziły wątpliwości. Zeznania świadka M. B. (2), M. M. (2) i P. C. niewiele wniosły do sprawy, świadkowie bowiem nie pamiętali okoliczności zawierania umowy z powodami i przekazywali jedynie wiedzę ogólną o zawieraniu umów tego typu w siedzibie Banku. Sąd odmówił wiary świadkom w zakresie w jakim twierdzili, że nie zapewniali powodów, że waluta (...) jest stabilna oraz że informowali o realnych ryzykach

wynikających z umowy bowiem pozostawały one w sprzeczności z zeznaniami powódki I. M. oraz dokumentami zgromadzonymi w aktach postępowania.

Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2021 roku Sąd pominął wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i finansów dla wyliczenia nadpłaty powstałej z tytułu stosowania niedozwolonych postanowi umownych w taki sposób jakby umowa nie zawierała denominacji/indeksacji do waluty obcej, przy zachowaniu pozostałych warunków umownych w tym dotyczących oprocentowania. W okolicznościach faktycznych i prawnych sprawy dowód ten nie był przydatny do podjęcia rozstrzygnięcia i zmierzałby jedynie do nieuzasadnionego przedłużania postępowania. Sąd pominął również wniosek pozwanego o przesłuchanie w charakterze świadka D. G. jako nie mający istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Świadek ten nie brał udziału w procesie zawierania umowy objętej pozwem, zaś dla podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie istotne znaczenia miała treści umowy oraz okoliczności towarzyszącej jej zawarciu .

Sąd zważył co następuje:

Powodowie kwestionowali postanowienia dotyczące zamieszczenia w umowie mechanizmu przeliczania kursu waluty w oparciu o kursy kupna i sprzedaży wskazane w Tabelach Banku , zarzucając że takie określenie daje Bankowi pełną swobodę w kształtowaniu rozmiaru zobowiązania powodów. Powodowie zarzucali nadto, że ze względu na konstrukcję umowy powodowie nie byli poinformowani w dacie zawierania umowy o faktycznej wysokości kwoty stanowiącej podstawę spłaty kredytu w CHF.

Powodowie kwestionowali w szczególności postanowienia par 1 ust 2 i par 19 pkt3) części nr 2 Regulaminu umowy (COU).

Wskazane postanowienia umowne stanowiły, iż kwota udzielanego kredytu określana jest w złotych i jest indeksowana do waluty obcej, ostateczna wysokość zobowiązania kredytobiorcy do spłaty zostanie określona po wypłacie całej kwoty kredytu oraz po przeliczeniu na walutę po kursie kupna danej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniach i momentach poszczególnych uruchomień środków (par 1 ust 2 pkt 1 i 2) . W przypadku spłaty kredytu w złotych spłata następuje w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej przy czym do przeliczeń wysokości rat kapitałowo odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu i momencie spłaty (par 19 ust3) .

Umowa będąca przedmiotem sporu została sformułowana w formie wzorca umownego i jej postanowienia, w szczególności w zakresie w jakim zostały zakwestionowane przez powodów, nie podlegały negocjacom.

Zgodnie z art. 385(1) par 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Zgodnie z art. 385(2) k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Zakwestionowane postanowienia umowne dotyczyły głównych świadczeń stron. Klauzule waloryzacyjne służą bowiem oznaczeniu salda zadłużenia w CHF w rezultacie służą ustaleniu kwoty którą kredytobiorca ma zwrócić bankowi, wpływają zatem w bezpośredni sposób na wysokości głównego świadczenia stron umowy, saldo udostępnionego kredytu i wysokość poszczególnych rat. Jednak podlegały one kontroli w zakresie art. 385(2) k.c. ponieważ były sformułowane w sposób niejednoznaczny. Odwoływały się bowiem do kursów określonych w tabelach ustalanych jednostronnie przez bank . W umowie nie określono żadnych obiektywnych kryteriów którymi bank miałby się kierować przy ustalaniu kursów kupna waluty (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 sierpnia 2022 roku sygn. I ACa 1517/21, wyrok TSUE z dnia 3 października 2019 roku C-260/18 i z dnia 14 marca 2019 roku C-118/17).

Analiza treści umowy a w szczególności powołanych wyżej jej postanowień, prowadziła do wniosku, że umowa wiążąca strony zawierała niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385(1) k.c.

Z powołanych na wstępie rozważań postanowień umownych wynikało, że o wysokości kwoty udostępnionego kredytu po przeliczeniu na CHF jak i o wysokości rat kredytu w walucie CHF powodowie dowiedzieli się dopiero po uruchomieniu kredytu i po otrzymaniu harmonogramu spłat, zatem już po zawarciu umowy. W tej sytuacji powodowie nie mieli żadnego wpływu na sposób wyliczenia kwoty zadłużenia w walucie CHF jak i nie znali wysokości faktycznego rozmiaru zobowiązania w dacie zawierania umowy.

Wysokość faktycznego zobowiązania powodów w walucie CHF była ustalana poprzez przeliczenie kwoty dzielonego kredytu, którą w umowie wskazano w walucie PLN, na walutę CHF przy zastosowaniu kursu kupna waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku.

W przypadku decyzji kredytobiorców o spłacie kredytu w walucie PLN wskazana wysokość poszczególnych rat w walucie CHF była następnie ponownie przeliczana na walutę PLN według kursu sprzedaży według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu i momencie spłaty.

Zatem rozmiar zobowiązania powodów i poszczególnych rat do spłaty, określany był w oparciu o miernik nieweryfikowalny i nieobiektywny dający Bankowi możliwość swobodnego, nieograniczonego żadnymi obiektywnymi miernikami kształtowania wysokości zobowiązania pozwanych. W umowie nie określono żadnych obiektywnych kryteriów, którymi bank miałby się kierować przy ustalaniu kursów kupna jak i sprzedaży waluty. Tymczasem treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 2021 r. C-212/20). Podzielić w tym miejscu należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 roku sygn. I CSK 1049/14, iż mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.

Nadto wskazane postanowienia umowne wprowadzały do rozliczeń kredytowych mechanizm spreadu walutowego. Do ustalania rozmiaru salda kredytu stosowany był kurs kupna waluty CHF – ustalany, jak to wskazano wyżej przez Bank w oparciu o nieweryfikowalny mierniki w bliżej nieokreślony sposób, zaś do ustalania wysokości raty do spłaty w walucie PLN stosowany był kurs sprzedaży waluty CHF ustalany w oparciu o kurs obowiązujący w NBP. Sam mechanizm tego typu jest dopuszczalny w umowach z elementem walutowym. W niniejszej sprawie jednak pozwani przy zawieraniu umowy nie byli należycie poinformowani o tym jaki ma to wpływ na rozmiar obowiązku pozwanych względem Banku. W szczególności powodowie nie zostali poinformowani o tym jak tego typu mechanizm działa i wpływa na rozmiar każdej z poszczególnych rat do spłaty oraz jakie ryzyko się z tym wiąże. W rezultacie bowiem różnice kursowe stanowią dodatkowy zysk Banku stanowiący dodatkowe obciążenie powodów. Niezależnie bowiem od ryzyka kursowego, stosowanie kursu kupna waluty przy ustalaniu wysokości salda kredytu a następnie stosowania kursu sprzedaży przy ustalaniu wysokości poszczególnych rat do spłaty, zawsze powoduje zysk po stronie Banku i obciążenie po stronie pożyczkodawcy. Na etapie zawierania umowy wysokość tego dodatkowego kosztu obciążającego powodów nie jest możliwa do określenia. Zatem w dacie zawierania umowy powodowie nie mieli świadomości rozmiaru kosztów związanych z zawarciem umowy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, które Sad w niniejszym składzie podziela, dla realizacji obowiązku informacyjnego określonego w treści dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, nie jest wystarczające wskazanie w umowie, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca oraz odebranie od kredytobiorcy oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, że został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty

(wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 lipca 2022 r. I ACa 745/21). Prawidłowo zrealizowany przez Bank obowiązek informacyjny winien zapewniać konsumentowi informacje, z pomocą których będzie on w stanie dokonać oceny pozytywnych i negatywnych skutków zawarcia umowy oraz ewentualnego ryzyka jej zawarcia z pozycji percepcyjnych przeciętnego konsumenta, jako odbiorcy komunikatu zawartego w tekście umowy. Użyte w umowie pojęcia specjalistyczne powinny zostać wyjaśnione. Umowa powinna przedstawiać w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu, do którego odnosi się dany warunek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 marca 2022 r. I ACa 1183/21). Art. 5 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 2021 r. C-212/20). Dla oceny abuzywności postanowienia istotne znaczenie ma także wymagana przez art. 385 § 2 zd. 1 k.c. i art. 5 dyrektywy 93/13 transparentność postanowienia, a więc jego jednoznaczność i zrozumiałość, przy czym ważna jest nie tylko zrozumiałość postanowienia pod względem formalnym i gramatycznym, ale także wymaganie, by umowa przedstawiała w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu, do którego odnosi się to postanowienie, tak aby właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r. I CSKP 166/21)

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 29 sierpnia 2022 roku sygn. akt I ACa1332/21 wskazał, że ukształtowany poprzez klauzule waloryzacyjne obowiązek zapłaty przez kredytobiorcę różnicy pomiędzy kursem kupna waluty, a kursem jej sprzedaży pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami i stanowi rażące naruszenie interesów konsumenta. Zróznicowane bowiem pomiędzy kursem kupna i sprzedaży w nieuzasadniony sposób zwiększa wysokość świadczeń do których zobowiązany jest kredytobiorca. Takie ukształtowanie warunków umowy prowadziło już w momencie jej zawarcia do obciążenia powodów spłatą kapitału w wysokości wyższej niż rzeczywiście wykorzystana.

Przywołać w tym miejscu należy również stanowisko Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 29 października 2019 roku sygn. akt IV CSK 309/18 i z dnia 27 listopada 2019 roku II CSK 438/18, iż wprowadzenie do umowy kredytowej zawieranej na wiele lat, mającej daleko idące konsekwencje dla egzystencji konsumenta, mechanizmu działania kursowego, wymaga ze strony Banku szczególnej staranności w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z oferowanym kredytem, tak aby konsument miał pełne rozeznanie konsekwencji ekonomicznych zawieranej umowy, w związku z czym obowiązek informacyjny w zakresie ryzyka kursowego powinien zostać wykonany w sposób jednoznacznie i zrozumiale unaoczniający konsumentowi, który z reguły posiada elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie kredytu tego rodzaju jest bardzo ryzykowne a efektem może być obowiązek zwrotu kwoty wielokrotnie wyższej mimo dokonywania regularnych spłat. Obowiązek ten określił Sąd Najwyższy jako „ponadstandardowy”, dający konsumentowi pełne rozeznanie co do istoty transakcji.

Drugorzędne znaczenie w tym momencie miała okoliczność, że powodowie dokonywali dotychczas spłat kredytu w walucie CHF. Umowa kredytu nadal wiąże i obowiązuje do 2041 roku i nie jest wykluczone, że powodowie w przyszłości zmienią decyzje o sposobie spłaty rat kredytu.

Z przedstawionej powyżej analizy faktycznej i prawnej wynika, że zakwestionowane przez powodów postanowienia umowne miały charakter niedozwolonych postanowień umownych bowiem kształtowały prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. W związku z tym, uznać należało, że nie wiązały one powodów.

Zakwestionowane postanowienia umowne dotyczyły w sposób bezpośredni głównych świadczeń stron to jest essentialia negotii umowy. Zgodnie bowiem z art 69 ust 2 prawa bankowego, umowa kredytowa powinna

określać między innymi kwotę i walutę kredytu, zasady i termin spłaty kredytu. Po wyeliminowaniu z umowy zakwestionowanych postanowień umowa nie mogłaby dalej funkcjonować. Wyeliminowanie postanowień określających sposób przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na walutę obcą, a tym samym ustalenia wysokości salda kredytu i wysokości poszczególnych rat do spłaty, jak również sposób przeliczenia poszczególnych rat wyrażonych w walucie CHF na walutę PLN, powodowałoby, że umowa zostaje pozbawiona podstawowych jej elementów. Nie byłoby bowiem możliwości ustalenia wysokości salda zobowiązania jak i wysokości poszczególnych rat do spłaty. W takiej sytuacji po wyeliminowaniu z umowy zakwestionowanych postanowień umownych umowa nie może dalej funkcjonować. Nie ma możliwości zastąpienia wadliwych postanowień innymi, niezgodnionymi przez strony czy też przepisami ogólnymi. W szczególności nie ma możliwości tzw. „odfrankowienia” umowy. Prowadziłby to bowiem do nieuprawnionej ingerencji Sądu w treść umowy wiążącej strony oraz do zmiany treści umowy wbrew woli stron, do czego Sąd nie jest uprawniony. Strony zawarły umowę o kredyt indeksowany do waluty obcej co jest prawem dopuszczalne. Zamiana mocą wyroku Sądu takiej umowy na kredyt złotówkowy prowadziłaby do ingerencji w treść umowy, do zmiany istotnych postanowień umownych, a końcowo do przekształcenia charakteru prawnego umowy, do czego Sąd nie jest uprawniony. Ugruntowane jest również stanowisko, że nie ma możliwości zastosowania do kredytu złotówkowego oprocentowania wg stawki LIBOR 3M, które jest zastrzeżone do kredytów indeksowanych lub denominowanych. Powyższe wynikało nadto wprost z treści COU par 2 umowy. Tam też wskazano, że w przypadku kredytów złotówkowych stosuje się stopę bazową WIBOR 3M. Zatem przyjęcie, że umowa ma mieć charakter umowy złotówkowej z oprocentowaniem LIBOR byłoby również sprzeczne z postanowieniami samej umowy.

Powyższe stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie sądowym w tym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE, który w wyroku z dnia 8 września 2021 roku sygn. C-80/21 stwierdził, że nie ma możliwości usunięcia z postanowienia umownego elementów, które mają nieuczciwy charakter, pozostawiając w mocy pozostałe elementy postanowienia umownego w mocy, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do takiej zmiany treści warunku umownego, która wpływałaby na jego istotę. W wyroku tym wskazano również, że nie ma możliwości, po stwierdzeniu przez sąd nieważności określonego warunku umownego, zastąpienia tego warunku innym przepisem dyspozytywnym prawa krajowego.

Powodowie nie wyrażali woli unieważnienia umowy kredytowej. Z treści pozwu oraz stanowiska prezentowanego w toku procesu, wyraźnie wynikała wola powodów dalszego trwania w tym stosunku prawnym, pomimo świadomości abuzywności niektórych jej postanowień. W sytuacji takiej Sąd nie mógł stwierdzić z urzędu nieważności umowy.

W tym stanie powództwo podlegano oddaleniu.

Końcowo wskazać należało, że niezasadny był zarzut przedawnienia roszczenia podnoszony przez pozwanego, w oparciu o art. 731 i art. 118 k.c. w zakresie w jakim odnosił się do roszczeń okresowych. Roszczenie powodów nie wynikało ani ze stosunku o prowadzenie rachunku bankowego ani nie miało charakteru okresowego. Powodowi wywodzili je z art. 405 k.c. w zw z art. 410 par 2 k.c. i podlegało ono dłuższemu, 6 letniemu terminowi przedawnienia określonemu w art. 118 kc., który rozpoczął bieg, zgodnie z art. 455 k.c. z datą skierowania do pozwanego wezwania do zapłaty tj z dniem 3 kwietnia 2020 roku. Zatem na datę wniesienia pozwu roszczenie powodów nie uległo przedawnieniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanych jako stronę przegrywającą proces pozwany poniósł w sprawie koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 3600 zł (par 2 pkt 5 rozp. Min. Spr. z dnia 22.10.2015 r w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł dlatego zasądzone od powodów, solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł.

Z/:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnom powodów
2. (...) dni z z.p.o.